

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Gr. VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, November 4, 1981

Nr. 210

ŠVEDAI TARDO RUSŲ SNIPU LAIVO KAPITONA

Sovietai infiltruoja baltiečių emigrantų mokslines organizacijas

Stockholme daug metų veikė noruoti baltiečių išeivių mokslo baltiečių emigrantų įsteigtas organizacijas ir jas niekinti. Daug baltiečių institutų, kurie kas du metai ruošė baltistikos konferencijas. Prieš keletą metų tas institutas buvo suvalstybinas ir pasidarė švediška įstaiga. Dabar institutas gauna iš švedų lėšų, bet nebeteko savarankiškumo. Vyko ginčai pačių baltiečių emigrantų tarpe, kokią būvą pasiryžta pasiduoti švedų globon.

Švedai greit pradėjo vykdyti savo pataikavimo Sovietams politiką. Buvo pasiūstyti du estai ir vienas latvis į okupuotą Baltijos valstybes, kad užmegztų bendradarbiavimo ryšius ir pakviestų kaip svečius į savo konferencijas Stockholme, šiuokart okupuotą Baltijos kraštą įstaiigos palankiai atsilėpė į kvietimą. Mat, čia jau bus santykių jama nebe su emigrantais, bet su švediška įstaiga. Į šestą baltistikos konferenciją Stockholme šia vasara buvo atsiųsti net 34 atstovai iš Baltijos kraštų. Jų tarpe buvo 7 lietuviai, kurie skaitė paskaitas: J. Jurginis, J. Gaudrimas, V. Gečas, P. Bražėnas, P. Aksamas, S. Jadauskas ir R. Žiugžda. Dar dalyvavo iš Izraelio du sovietinės Lietuvos auklėtiniai emigrantai A. ir N. Stražai. Įskyrus dar pirmuosius, kiti lietuviams Vakaruose nėra žinomi.

Dėl tokios politikos iš institutų pasitraukė eilė narių, protestuodami dėl jo vadovybės pradėto intensyvaus bendradarbiavimo su susivietintomis Baltijos respublikomis. Kaip praneša spauda, prieš konferencijos pradžią gatvėje prie įėjimo į rūmus su plakatais demonstravo baltiečių grupė ir kiti, protestuodami prieš šios konferencijos rengėjus, kurie pradėję bendradarbiauti su Sovietais ir pasidarė KGB patarnautojai. Todėl ir ši konferencija busianti platforma sovietinei propagandai ir steigsis nustelbti laisvės užsienio baltiečių mokslinį darbą.

Konferencijoje buvo užsirašę dalyvauti su pakaitomis keturi lietuviai iš JAV ir Kanados. Reikia manyti, kad dėl aukščiausio paminėtų priežasčių jie nebeatvyko. Iš užsienio lietuvių dalyvavo tik Marija Alseikaitė-Gimbutienė, kuri skaitė paskaitą apie senovinį simbolizmą lietuvių liaudies mene. Ji atvyko tiesiog iš Novosibirsko, kur praleido kelis mėnesius pagal profesoriaus pasikeitimo planą tarp JAV ir Sovietų Sąjungos.

Anksčiau Sovietai stengėsi įsivesti į baltiečių mokslines organizacijas ir jas niekinti. Daug baltiečių institutų, kurie kas du metai ruošė baltistikos konferencijas. Prieš keletą metų tas institutas buvo suvalstybinas ir pasidarė švediška įstaiga. Dabar institutas gauna iš švedų lėšų, bet nebeteko savarankiškumo. Vyko ginčai pačių baltiečių emigrantų tarpe, kokią būvą pasiryžta pasiduoti švedų globon.

John W. Young

Astronautas John W. Young pirmas iškėlė ir taip nutupdė "Columbia", kad visas pasaulis stebėjosi. Savo partitimi jis dalijosi su astronautais Earle ir Trully, kurie šiandien pakils į erdvę.

Prezidentas John Kennedy padėjo pagrindus kelioms į erdvę. Šiandien antrai kelionei į padangės kils erdvėlaivis "Columbia".

ŠIANDIEN "COLUMBIA" ANTRA KARTĄ KYLA Į ERDVĘ

ASTRONAUTAI RENGSIASI PRABŪTI PENKIAS DIENAS ERDVĖJE, PATIRS KELIAS NAUJOVES

CAPE CANAVERAL, Fla. — Šiandien, trečiadienio rytą, 6:30 val., į erdvę viskas bus tvarkoje, tai du jauni Amerikos astronautai pakils į erdvę, kur aplink Žemę paskries penkis dienas, o vėliau bandys nusileisti tame pačiame dideliame Kalifornijos aerodrome, kur erdvėlaivis nusileido pirmą kartą.

Ši kartą yra paruošti du jauni astronautai Joe Earle ir Dick Trully. Jiedu sprausminiu lėktuvu atskrido į Cape Canaveral ir pareiškė, kad abu yra pasiruošę skristi į erdvę.

Jeigu "Columbia" yra paruošta, tai mudu esame dar geriau pasiruošę, — pareiškė Dick Trully.

"Columbia" skries antrą kartą

"Columbia" kils antrą kartą. Iki šio meto skriejusieji erdvėlaiviai skriejo tik kartą vieną kartą. Erdvėlaiviai padaryti iš gero ir stipraus metalo. Bet greitas skriejimas, įkaitimai ir sudėbėjimai erdvėje to metalo atsparumą susilpnindavo.

"Columbia" kitaip pastatyta. Ji nekrinta į vandens, neneria, kaip nardavo pirmieji erdvėlaiviai, bet gražiai nusileido ir ramiai nutūpė. Ji suštojo foje vietoje, kur tūkstančiai žmonių jos laukė.

"Columbia" buvo patikrinta. Specialistai ją rado pajėgia ant ram skridimui. Joe Earle ir Dick Trully yra geri lakūnai ir abu yra nuodugniai susipažinę su pagrindinėmis skriejimo taisyklėmis. Ši kartą astronautai turės atlikti kelis naujus dalykus, kuriems kiti astronautai nebuvo paruošti.

"Columbia" gali tuojau nusileisti

Erdvės specialistai keliais atvejais pabrėžė, kad erdvėlaiviai kartais gali neiškilti į orbitą. Jei "Columbia" ir šį kartą iškils į orbitą, tai viskas bus tvarkoje, bet jeigu ji orbitos nepasieks,

LENKAI KLAUSO PIRMINKO L. VALENSO

VARSŪVA, Lenkija. — Solidarumo unijos pirminkas Lenka Valensa įtikinėjo Tarnobrzego darbininkus, kad jie baigtų streiką ir grįžtų prie darbo. Valensa pažadėjo aparti susidariusią padėtį su vyriausybės atšaukimo. Jis streikuojančius ragino nors laikinai grįžti prie darbo, nes tik tai rimtas darbas gali išgelbėti Lenkiją iš tos didelės nelaimės, kurią komunistų partija juos įsodino. Komunistai pridūrė kraštį tiek daug skoli, kad dabar visas kraštas turi nuo to kęnti.

Tarnobrzego darbininkai sutiko antradienį grįžti į darbą, bet priminė Valensai, kad jeigu įvyriausybė nesiims priemonių padėčiai pagerinti, tai darbininkai vėl streikuos iki bus atsiiektas laimėjimas.

JORDANIJOS KARALIS SIEKIA TAIKOS

WASHINGTON, D.C. — Jordanijos karalius Huseinas su žmona pirmadienį Baltuose Rūnuose gana ilgai kalbėjosi apie reikalingą susitarimą ir taikiai gyventi visuose Artimuose Rytuose.

Kar. Huseinas yra tos pačios nuomonės, kaip ir prezidentas, kad jau atėjo laikas baigti karus ir visiems laikams gyventi. Prezidentas pareiškė, kad reikia ir paleistinėti, duoti autonomiją, jeigu norime taikos visoje srityje.

Kurdai nedalyvavo islamiško parlamento rinkimuose, nepripažįsta Chomeinio ir dartinės vyriausybės.

Kurdai tebešauko. Islamo fanatikais, kurie Kurdistane bandė kalbėti valdžios vardu. Praeitą savaitę buvo nušauti penki arabai islamiečiai.

Antradienį aukso uncija kainavo \$421.

Teisingumo departamentas imasi šį reikalą ištirti. Jie nori žinoti, kas buvo Libijos diktatoriaus tarnyboje.

PIOTR GUŠINAS ŠEŠIAS VALANDAS AIŠKINO ŠVEDAMS KLAIIDAS

SOVIETŲ VALDŽIA SUTIKO SU ŠVEDŲ REIKALAVIMAIS, SUMOKES LAIVO GELBĖJIMO IŠLAIDAS

KARLSKRONA, Švedija. — Sovietų šnipinėjimo laivas, vadovaujamas kapitono P. Gušino, jau išvilktas iš balos ir nutrauktas nuo akmenų, praneša švedų užsienio ministerijos atstovas.

Pirmadienį Sovietų valdžia sutiko su keturiais švedų reikalavimais. Jie sutiko leisti narlaivio kapitoniui, iplaukusiam ir uždraustą švedų karo laivyno zona, pašikinti, kuriais sumetimais jis ryžosi tokiam žygiui. Sovietų valdžia kapitono Gušino buvo atstaciūsi nuo narlaivio vadovybės, padėjusi į vienutę ir paskyrusi politinį komisarą narlaivio kapitoniui, bet švedai netikėjo sovietinėms pasakoms. Jie norėjo iš paties kapitono Gušino patirti, kuriais sumetimais jis slapta įplaukė į Karlskroną uostą ir ten įklimpo. Švedai Maskvai aiškiai pasakė, kad jie šnipinėjimo tikslais į Karlskronos vandenį iplaukusio narlaivio neišleis, jeigu neturės progo laisvai apklausti P. Gušiną. Rusai iš pradžių priešinosi, bet pagaliau Kremlius sutiko leisti Gušinui papasakoti švedams, kas su rusų laivu atsitiko.

Pirmąsiasias prie įklimpusio narlaivio atplaukė švedų minosvaidis, paėmė kpt. Gušiną ir nusvežė į švedų karo laivyno bazę. Ten švedų kariški specialiai klausinėjo kapitono Gušino šešias valandas. Ką švedai norėjo patirti iš Gušino, tuo tarpu dar nepaskelbta, bet reikia manyti, kad jie praneš.

Kol švedai klausinėjo kapitono, prie įklimpusio narlaivio priplaukė keturi vilkikai, užkabino stiprius rėžius ir išvilko iš pa kraščių dumblo ir nutempė į gilę ir saugesnę vietą. Be to tuojau prie narlaivio atsirado keli švedų torpedų laivai ir atstojo sargybos. Švedai norėjo būti tikri, kad Sovietų narlaivis nepabėgs.

Ejo kalbos, kad Gušinas gal nenorėti grįžti į S. Sąjungą. Je jis padarė didelę klaidą, kad rodydamas švedams, kad ru-

TEISMAS TIRIA KARDINOLINO IŠLAIDAS

CHICAGO, Ill. — Prisiekusiųjų teismas toliau tebetyrinėja kardinolo Kodžio arkivyskupijos pajamas ir išlaidas. Visi pripažįsta, kad jis turi teisę tvarkyti visas bažnyčios pajamas ir išlaidas. Šio klausimo prisiekusieji federalinės valdžios teisėjai visai netyrinėja. Jie žino kardinolo finansinę galią.

Bet jiems neaišku, kai atskiriami kardinolo asmeniški pinigai nuo katalikų bažnyčios pinigų. Teisėjai nenori padaryti klaidos, kad vėliau nebūtų mesas nepagrįstas kaltinimas. Pirmadienį teisėjai pareikalavo kardinolo sąskaitų, laikomų penkiuose Chicagos bankuose. Teisėjai nori išaiškinti, ar kardinolas mokoje valstybei mokesčius iš privatiems asmenims skiriamas sumas. Kardinolas turi teisę savo pinigų skirti privatiems asmenims, bet jis privalo sumokėti valstybės mokesčius.

GUVERNATORIUI THOMPSON NEMALONUS DALYKAS

SPRINGFIELD, Ill. — Praeitą savaitę Winston & Strawn advokatai bendrovė gavo \$272,000 už šios bendrovės teiktus teisiškus patarnavimus.

Dabar iškilo viešumon, kad šios bendrovės įtakingiausias advokatas savo laiką buvo dabarinis Illinois valstijos gubernatorius James Thompson.

Pirmadienį bendrovė gavo dar vieną čekį \$308,000 sumai. Jis atėjo iš Illinois Sveikatos staigos. Illinois susisiekimo departamentas tai pačiai bendrovei nuomos \$130,000 čkis. Matyt, kad gubernatorius, advokatadamas, turėjo labai daug vairių bylų. Blogiausia, kad Illinois valstijos Senatas siūlo surengti komisiją šiam reikalui nuodugniai ištirti.

sams rūpi Karlskrona, tai je padėtis gali būti nepavydėtina. Sovietų valdžia galetų ji bausti. Reikia manyti, kad švedai Gušinui pasiūlė pasilikti švedijoje, jeigu jam būtų pavojus iš Sovietų valdžios pusės. Bet Gušinas švedų pasiūlymą nepasinaudojo. Po šešių valandų, švedų laivas jį atvežė į savo narlaivį. Maskva gal būtų nesutikusi daryti šias nuolaidas švedams, bet paaiškėjo, kad narlaivys aširado nuodingų dujų. Akmuo, kaip atrodo, praradė narlaivio šoną ir pradėjo veržtis į vidų vanduo. Jis veržėsi į baterijų kambarėlį ir gamino nuodingas dujas. Iglia pradėjo nūrimauti. Reikėjo tenkinti visus švedų reikalavimus.

Sovietų valdžia sutiko sumokėti visas išlaidas, kurios susidarys su Sovietų narlaivio įsibrovimu į Karlskronos karo uosto zoną.

Kardinolas John Cody turės prisiekiusiems teisėjams, tyrinėjantiems jo pajamas ir išlaidas, duoti penkiuose bankuose laikomas sąskaitas.

KALENDORĖLIS

Lapkričio 4: Karolis, Buteika, Arūnas, Kiaunė, Maivydas, Pušė, Munė.

Saulė teka 6:26, leidžiasi 4:42. Oras šaltas, vakarė dūbuotais.

